

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

WACHTEN

Een bizar toneelstuk

door

Luk Gijsbrechts

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1991

Nr. 1346

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TWEE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:
I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

C.I.P. KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK ALBERT I
Gijsbrechts, Luk

Wachten : een bizar toneelstuk / Luk Gijsbrechts. - Antwerpen : Toneelfonds J. Janssens, 1992. - 31p. ; 30 cm.
ISBN 90-385-0151-X
Doelgroep : Toneelverenigingen
NUGI: 302

Wettelijk depot D/1991/220/71
ISBN 90-385-0151-X

cop. 1991 Toneelfonds J. Janssens/Luk Gijsbrechts

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1.

PERSONEN

VROUW

MAN

DEKOR

Een kale ruimte met een paar stoelen, een salontafel en twee deuren; de inkom en de deur van...

MAN : Wie is de laatste ?

VROUW : U !

MAN : Dank u.

....

Wacht u al lang ?

VROUW : Te lang.

MAN : Ja, het kan soms lang duren.

...

Ik ben blij dat hier geen muziekje speelt. Sommige mensen vinden het heerlijk om muziek te horen terwijl ze wachten. Het geeft hun minder de indruk dat ze tijd verliezen... zeggen ze. Bij mij is dat niet zo. Ik word hypernerveus van dat soort achtergrondmuziek. Ik hou van luide muziek en bovendien speelt men net altijd die muziek die ik haat, wat vindt u ?

VROUW : Ik hou van stilte.

MAN : Ik ook.

...

Het is ook leuk dat ze hier niet van die sullige tijdschriftjes op het tafeltje leggen. Sommige van mijn vrienden, intellectuelen, zeggen dat ze verslaafd zijn aan wachtkamers juist door die tijdschriftjes. Ze gaan zelfs vaak... wachten, al is daar geen enkele reden toe, alleen maar om die tijdschriftjes te lezen. Eén van mijn beste vrienden noemt dat zijn wekelijks uurtje ergeren. Hijzelf leest enkel filosofie maar het onspant hem, zegt hij, te lezen wat voor onzin sommige mensen neerschrijven. Ik heb hem eens gevraagd waarom hij dan af en toe zo geen weekblad koopt. Toen werd hij erg kwaad. Intellectuelen kunnen soms rare mensen zijn. Ik verdenk hem er eigenlijk van dat hij dat allemaal maar uit zijn duim zuigt om interressant over te komen. Wat denkt u ervan ?

VROUW : Ik hou van stilte.

MAN : Bedoelt u dat ik teveel praat ?

VROUW : Dat zou best kunnen, ja.

MAN : Wilt u mij asjeblief ekskuseren. Het was helemaal niet mijn bedoeling u te storen. Ik dacht alleen maar dat een praatje misschien een goed middel was om de tijd te doden. Net zoals de muziek of de tijdschriftjes maar aangezien ik daar niet van hou.. dacht ik een praatje te maken. Temeer omdat je mekaar erdoor een

beetje leert kennen. Vooral omdat we helemaal niet weten hoe-
lang we hier samen zullen zijn.

VROUW : U doet het weer.

MAN : Wat ? Oh praten bedoelt u Ja, wilt u mij asjeblief eksku-
seren. Ik zal trachten mijn mond te houden, vooral nu ik weet
dat het u stoort. Het is trouwens te gek hoe ik hier maar praat
en praat terwijl ik anders mijn mond nooit opendoe. Misschien
komt het omdat het hier zo kaal is dat ik het een beetje probeer
op te fleuren met mijn stem. Of misschien hou ik toch niet zo
van stilte. Ik hou van luide muziek, zoals ik al zegde en luide
muziek en stilte zijn nu eenmaal...

VROUW : STOP !

MAN : Sorry... maar ik ben gestopt. U hoort van nu af niks meer van
mij... sorry voor daarstraks, maar vanaf nu... niks meer... van
af nu.

...

Hebt u...

VROUW : Nee !

MAN : U hebt er dus niks op tegen.

VROUW : Tegen wat ?

MAN : Dat ik rook.

VROUW : Er staan geen asbakken.

MAN : Dat is juist, maar ik zie ook nergens een plaatje dat roken ver-
boden zou zijn. Dus laten we maar aannemen dat men ze vergeten
op het tafeltje te zetten is. U ook één ?

VROUW : Wie zegt u dat ik rook ?

MAN : Ik heb daarnet uw sigaretten in uw handtas zien zitten en ik heb
net dezelfde, dus... sigaret ?

VROUW : Nee dank u, ik neem wel één van mezelf.

(Hij steekt zijn sigaret aan en aansteker weer weg... Zij wacht.)

MAN : Is er iets ?

VROUW : Mag ik een vuurtje ?

MAN : Hebt u er dan geen van uzelf ? Ha ha ha... grapje natuurlijk.

Voilà ! "Vous êtes alumer par un homme", nog een grapje. Aangezien
alle goede dingen uit drie bestaan. Ik ken er nog één. Een vriend
van mij, geen intellectueel deze keer, loopt altijd langs het
strand als hij op vakantie is en dan gaat hij naar een mooi

meisje en vraagt (hij doet het teken van een allumeur na)
 "Pardon, wilt u met mij neuken". De meisjes knikken dan al-
 tijd geestdriftig ja... als het geen Vlaamse of Nederlandse
 zijn tenminste. Wij lachen ons daar altijd slap mee... Ik zeg-
 de al dat het niet zo'n intellectueel is. Eigenlijk lacht hij
 zich slap en lach ik een beetje mee voor de gezelligheid...
 u niet merk ik... u bent waarschijnlijk intellectueel.

VROUW : Kunnen we nu weer zwijgen ?

MAN : Mij goed.

...

U mist de tijdschriften, merk ik.

VROUW : Wat ik vooral mis is een doofstom iemand voor mij.

MAN : Wel, wel,... maar u hebt geluk dat ik niet te beledigen ben.

VROUW : Jammer.

MAN : Kijk mevrouw... ik heb nogal wat ervaring met wachten, u blijk-
 baar nog niet. Mag ik u daarom een goede raad geven. Voelt u
 nooit beledigd als u wacht. Zelf beledigen mag, dat is de spel-
 regel, maar voel u zelf nooit beledigd of u gaat nog nare tij-
 den tegemoet.

VROUW : Dank u.

MAN : Graag gedaan. Eigenlijk doe ik het wel graag, dat wachten. Het
 stelt mij in staat mensen af en toe goede raad te geven en zo
 voel ik mij alweer een stuk nuttiger in deze maatschappij.

VROUW : Kunt u nu niet eens twee minuten ophouden met praten ?

MAN : Nee, blijkbaar niet. Dat is gek hé. Ik heb het alleen in wacht-
 kamers en dan nog maar alleen tegenover mensen die eigenlijk
 liever niet willen praten. Op zo'n momenten, word ik door een
 soort van innerlijke macht een spraakwaterval.

VROUW : Mijn God, gaat dit de ganse tijd zo blijven ?

MAN : Dat hangt er vanaf. Zoals ik al zegde, heb ik het alleen tegen-
 over mensen die eigenlijk niet willen praten. Als u nu wat
 moeite doet en als u zelf nog meer gaat praten dan ik dan zal
 u zien dat ik vanzelf stilval.

VROUW : Kunt u niet wat moeite doen en trachten te zwijgen.

MAN : U vergeet die innerlijke kracht. Ik wil het wel proberen hoor
 ... al weet ik zeker dat het mislukt. Maar goed, ik zal mijn
 best doen. Laten we dan wel een hulpmiddeltje gebruiken.

VROUW : (moe) Wat ?

MAN : Ik merkte daarnet al dat u de tijdschriftjes miste. Laten we doen alsof we er één lezen. Misschien helpt het mij om te zwijgen.

VROUW : Heeft dit nu echt... ?

MAN : Ik weet dat het voor u als intellectuele, een hele opoffering moet zijn om dat soort vuilnis te lezen, maar geloof me, ook voor mij is dit geen lolletje. Ik mag dan al een paar niet-intellectuele vrienden hebben... toch voel ik mij het beste thuis in het intellectuele kamp, bij u dus.

VROUW : Bedoelt u daar iets mee, met dat laatste ?

MAN : Maar nee, het is puur overdrachtelijk bedoeld.

VROUW : (niet begrijpend) Ha...

MAN : Doen we het met de tijdschriften ?

VROUW : Ik ben gek... maar alles is beter dan uw geratel.

MAN : Ik zou er ook graag vanaf geraken. Wat neemt u, de "Story" of de "Privé" ?

VROUW : Geef maar iets.

MAN : Oh nee, zegt u dat niet. Dit is verschrikkelijk. U laat de keuze aan mij en ik kan niet kiezen. Urenlang sta ik soms in de supermarkt voor de groene en rode appels en zelfs het kompromis van een stoofappel trekt mij niet aan. En dan moet u weten dat ik eigenlijk helemaal geen appels lust. Ik word enkel naar de appels getrokken als een magneet omdat ik van horen zeggen weet dat appels moet... en iedere dag zelfs, maar hoe kan ik in godsnaam iedere dag...

VROUW : Geef mij de "Privé".

MAN : Had u niet liever de "Story" gehad ?

VROUW : Nee, ik wil de "Privé".

MAN : Ja, goed, maar in de "Privé" staat eigenlijk een artikel dat ik graag gelezen had.

VROUW : Neem dan de "Privé".

MAN : Maar dat kan ik u niet aandoen, want u wou de "Privé".

VROUW : Oh God ! Neem nu toch asjeblief wat u zelf graag wilt.

MAN : Nu doet u het weer. Nu laat u mij weer beslissen terwijl u weet!!!

VROUW : Geef mij de "Story".

MAN : ... en daarstraks wou u de "Privé".

VROUW : Dit kan toch niet waar zijn. Er is hier zelfs helemaal geen "Story" of "Privé".

MAN : Kunt u zich inbeelden, wat een problemen ik zou hebben moesten ze er wel zijn. Ben ik even blij dat dit tafeltje...leeg is.

VROUW : Ik neem de "Panorama".

MAN : Dan blijf ik nog met die keuze.

VROUW : Nee, want ik heb de "Story" afgepakt en die zit nu in mijn handtas.

MAN : Daar ben ik blij om, dank u.

...

VROUW : (plots) Wist u dat de Dobberman van prinses Eufrazie van Luxemburg onlangs geopereerd is aan nierstenen, maar dat ze bij de operatie helemaal geen nierstenen hebben gevonden, maar wel de parels van het halssnoer dat prinses Eufrazie, drie weken daarvoor als gestolen had aangegeven. En wist u dat de Engelse expeditie die per mountain bike, een fiets waarmee je de bergen oprijdt, ook al zijn er geen wegen, die dus per mountain bike een top van de Himalaya wou beklimmen, in het zicht van de top is gestrand ? Ze wilden spurten om het eerste de top te bereiken maar in deze spurt zijn ze in mekaar gehaakt en gevallen. Eén van de zes heeft nog getracht kruipend de top te halen, waarin hij hevig bloedend ook is geslaagd, maar whij werd gediskwalificeerd omdat hij zonder fiets over de meet kwam. En wist u dat in een Oostduits cirkus vijf leeuwen hun leeuwentemmer hebben opgegeten en daarna ook de directeur die ter hulp kwam en tenslotte ook de helft van het publiek die niet buiten wilde, omdat ze niks van het spektakel wilden missen...

.....welwel.. u hebt nog gelijk ook. Als ik praat... zwijgt u.

MAN : Ik weet gewoon niet meer wat zeggen.

VROUW : Hoe is uw naam ?

MAN : Die zeg ik liever niet. En ik zou ook graag hebben dat u dat niet deed. De charme van het wachten is dat het zo anoniem blijft ook al vertel je mekaar heel intieme dingen.

VROUW : Goed, maar ik word verschrikkelijk zenuwachtig als ik u konstant mijnheer moet noemen, mag ik u dan eenfiktieve naam geven ?

MAN : Dat is goed ja, dan zal ik dat bij u ook doen.

VROUW : Ik noem u Prospèèr.

MAN : Dat meent u niet, waarom ?

VROUW : Omdat ik vind dat u een uiterlijk hebt om Prospèèr te heten.

MAN : Maar ik heet helemaal niet zo, ik zou zo nooit willen heten.
Ik krijg zelfs koude rillingen van die naam.

VROUW : Het is gewoon een naam, mijn beste Prospèèr.

MAN : Spreekt u het dan asjeblief niet op die manier uit. Noem me Prosper of Pros, maar asjeblief niet Prosp... u weet wel.

VROUW : Goed, maar dan mag u me niet op de zenuwen werken of ik doe het wel.

MAN : (weerwraak) Ik denk... dat ik u... Francien ga noemen.

VROUW : (met rilling) Mij goed... mooie naam.

MAN : Of Belinda.

VROUW : Dat is mooier...

MAN : Sonja ?

VROUW : Waarom niet.

MAN : (plat) Gilda !!

VROUW : (krimpt ineen)

MAN : Ja, ik denk dat ik u Gilda ga noemen en als u me niet op de zenuwen werkt wil ik wel Francien zeggen.

VROUW : U bent te goed.

MAN : Weet u waarom ik u Gilda noem ?

VROUW : Geen idee.

MAN : Omdat u me Prospèèr hebt genoemd.

VROUW : Wel, wel, kijk's aan, ben ik blij dat ik dat nu weet.

MAN : Ja, ja... maar weet u waarom het precies Gilda is ?

VROUW : (moe) Nee.

MAN : Ik noemde u Gilda, omdat ik een tegenzet zocht voor dat afschuwelijke Prosèèr.

VROUW : Asjeblief, laat u mij toch met rust...

MAN : Niet voordat u weet wie Gilda was. Gilda heette eigenlijk voluit... Gildasonde van Bossum en ze was operazangeres. Zij was de favoriete operazangeres van mijn moeder. Al haar platen had ze en ze werden nog konstant gespeeld ook. Mijn moeder riep de ganse dag, waar ze zich ook bevond, "luister toch eens jongen, hoe mooi Gilda dat weer zingt". Van toen ik heel klein was ben ik opera gaan haten en de naam Gilda nog meer dan alle opera's

samen. Begrijpt u wat een destructieve krachten voor mij in die naam schuilgaan ?

VROUW : Haat u mij dan zo ?

MAN : Nee, maar ik moest mij toch veilig stellen, u noemde mij Prospèèr.

VROUW : Het was de eerste naam die mij te binnen schoot.

MAN : Maar waarom dan toch juist Prospèèr ?

VROUW : God, weet ik veel !!

MAN : Weetuuuwie Prospèèr was ?

VROUW : Nee, en ik wil het ook niet weten.

MAN : Maar u moet het weten. Prospèèr was mijn oom, die mijn wit konijntje heeft geslacht en opgegeten.

VROUW : Hou op...

MAN : Maar beseft u dan niet....

VROUW : We noemen elkaar Jan en An..... O.K. ?

MAN : Dat lijkt mij een redelijk kompromis.

Dag An !

VROUW : (zucht) Dag Jan.

MAN : Het klinkt nog mooi ook, idyllisch, als het ware. Mag ik u vertellen over mijn eerste idylle met een meisje ?

VROUW : Kunnen we niet over het weer praten ?

MAN : Straks misschien, maar de herinnering bij het woord "idyllisch" komt me weer zo levendig voor de geest, dat ik moeilijk anders kan dan u eraan deelachtig maken. Ze heette An, misschien ook daarom dat ik er plots weer aan denk... en ze had een wit konijntje. Ik ontmoette haar niet lang nadat mijn oom met die afgrijselijke naam, mijn konijntje had opgegeten. Urenlang hebben An en ik het konijntje samen gestreeld. Het was heel intiem en zuiver. We hebben elkaar nooit gezoend, zelfs niet aangeraakt. We hadden contact via het konijntje. Het is bruusk geëindigd. Toen haar oom met zijn tientonner het konijntje in spijs reed. Ik heb An nooit meer terug gezien.

VROUW : Ik moet kotsen... ik moet hier weg.

MAN : Dat kunt u niet doen.

VROUW : Oh nee, ik stap door die deur naar buiten en ik verdwijn.

MAN : Maar het is misschien bijna aan u. U wacht al zolang, veel te lang zei u daarnet en nu wou u weggaan op het moment dat de zoemer gaat.

VROUW : Het kan nog uren duren voor die zoemer gaat.

MAN : Of tien seconden... wat voor tijd zou u dan zomaar doelloos verspeeld hebben. U hebt met niemand gesproken, geen enkel verrijkend menselijk contact gehad. U hebt geen tijdschrift kunnen lezen... niet naar muziek kunnen luisteren... U hebt zelfs geen sigaret durven roken omdat u geen asbak vond... en nu zou u zelfs zonder het doel van uw wachten bereikt te hebben willen weggaan. Dat doet een intellectuele toch niet.

VROUW : U gaat me toch niet vertellen dat ik me dooruw gebazel intellectueel verrijkt zou moeten voelen.

MAN : Ik weet het. Dat is mijn probleem, An. In aanwezigheid van een vrouw wordt ik altijd overmand door zenuwen en dan lul ik er maar op los. Het eerste wat in mijn hoofd komt flap ik eruit. Kunt u mij dat vergeven ? Ik zou zeggen onderbreek me gerust als ik weer eens begin. We kennen mekaar nu toch al een ietsje beter en ik voel dat ik het van u kan verdragen. Ik zal het anders stellen. Ook al voel ik me als ik wacht nooit beledigd, als u me beledigd voel ik me toch ergens geraakt.

VROUW : Asjeblief zeg, dat lijkt wel een liefdesverklaring.

MAN : Neenee, vat het zo niet op. Ik ben immers getrouwd en vader van negen kinderen.

VROUW : Negen !?! Dat is goed gewerkt zou ik zeggen, voor uw leeftijd.

MAN : Dat zeggen ze nu allemaal. Het wordt echt vervelend. We hebben ze nochtans allemaal geprobeerd hoor, die voorbehoedsmiddelen ! Soms wel twee tegelijk, maar het mag allemaal niet helpen. De dokter zegt dat ik super sperma heb. De kinderen zijn nu acht, zeven, zes, vijf, vier, drie, twee, één... ja nog een maand en de volgende zal alweer wel op weg zijn zeker.

VROUW : Maar dat is verschrikkelijk.

MAN : Mijn vrouw houdt van grote gezinnen.

VROUW : En u...

MAN : Och, het is de natuur hé.

VROUW : Maar laat u dan toch steriliseren.

MAN : Ah nee, dat is tegen de natuur hé... moest het nu gebeuren bij een auto-ongeval of als ik van de trap val... dan kan ik er niks op tegen hebben, maar zo van knip-knip... nee, ik ben daar nogal konsekvent in.

VROUW : Maar binnenkort zit u met een heel klaslokaal vol kinderen.

MAN : Dat zal ook wel zijn charmes hebben. Ik zal ook daarin moeten leren wachten, me leren bedwingen, maar ik heb het nog niet helemaal onder de knie. Hebt u kinderen ?

VROUW : Nee.

MAN : U bent niet getrouwd.

VROUW : Nee, maar ik heb een vriend.

MAN : En nog géén kinderen ?

VROUW : Nee... ik kan geen kinderen krijgen.

MAN : Wedden dat het mij wel lukt.

VROUW : Mijnheer ! Asjeblief !

MAN : Sorry. Maar zeg toch Jan, ik dacht dat u van dat gemijnheer zenuwachtig werd.

VROUW : Kunnen we asjeblief over iets anders praten ?

MAN : Goed, maar wil ik u toch maar mijn visitekaartje geven voor in-geval

VROUW : Denkt u echt dat die zoemer elk moment kan gaan ?

MAN : Ik...denk... het wel... Ik kan mis zijn hoor, maar vanuit mijn ervaring gesproken denk ik dat hij nu elk moment kan gaan.

(De zoemer gaat.)

MAN : Zie je wel.

(Een vrouwenstem murmelt iets onverstaanbaars. Beiden luisteren ingespannen.)

MAN : Pech, het is nog niet aan u... of aan mij... of aan ons, want je kan je aan alles verwachten, hé.

VROUW : Bedoelt u dat het kan zijn dat u voor mij opgeroepen wordt of zelfs dat wij samen opgeroepen worden ?

MAN : Och, ik heb al vanalles meegemaakt tijdens het wachten. Ik zat eens, in zowat dezelfde ruimte, met mijn kat op de schoot te wachten...

VROUW : Stoppen....euh... Jan.

MAN : Dat vind ik aardig van u dat u me Jan noemt. Waarom moet ik stoppen...

VROUW : Ik mocht u toch onderbreken als u weer begon te lullen.

MAN : Jaja, dat is waar... maar dit is een leuke anekdote.

VROUW : Nee, ik heb geen zin meer in anekdotes over platgereden konijnen of katten.

MAN : Och, maar deze kat werd helemaal niet platgereden. Ik ken nog wel massa's anekdotes over platgereden katten, maar die ga ik niet vertellen omdat ik zie dat u daar niet van houdt. Dit is een heel lieve anekdote. Mag ik ze vertellen asjeblief... asjeblief... (zij zucht) Goed dan. Ik zit in een kamer als deze met mijn kat op de schoot. Komt er een mevrouw binnen met ook een kat. Het waren alletwee nog heel jonge katjes, dat moet ik erbij zeggen. Vraagt die mevrouw aan mij: "Is uw kat een kater" ? "Ik zou het niet weten, mevrouw". zeg ik, "Ik heb er nog niet bij stilgestaan". "Ik ook niet", zegt die mevrouw, "en je kan het zo moeilijk zien als ze zo klein zijn". Dus zijn we daar mekaars katjes aan 't bekijken geweest. Maar we kwamen er niet uit. Toen hebben we ze maar wat met mekaar laten spelen op de grond en die mevrouw en ik, wij hebben samen de "Privé" gelezen, het was niet zo'n intellectuele dame. Toen de "Privé" uit was vonden we dat we genoeg gewacht hadden voor die dag. We hebben onze katjes genomen en zijn naar huis gegaan. Een tijd later stond er een mand voor mijn voordeur, met vijf katjes in en een briefje: "die van u is een kater, vriendelijke groeten". Ja, ik had haar mijn visitekaartje gegeven... daarom wist zij natuurlijk waar ik... dat was toch geen vieze anekdote hé... (zij lacht wat)

..... Mag ik uw "Panorama" ?

VROUW : Hé !!

MAN : Of ik uw "Panorama" mag. Dan mag u mijn "Privé"... grapje... Zo, ik ga nu dringend mijn stem even laten rusten.....

(Stilte. Zij is eigenlijk perplex van deze kerel.)

VROUW : (na lange stilte) Praat u thuis ook zoveel ?

(Hij knikt nee.)

VROUW : Dat dacht ik al. U doet me aan mijn oom denken.

MAN : Oh nee, zeg niet dat hij Propèèr heet.

VROUW : Nee. (glimlach, is eigenlijk vertederd) Mijn oom praatte ook zoveel en hij kon de meest gekke gedachtenkronkels maken terwijl hij praatte. Het was heel vermoeiend om naar hem te luisteren en na een tijdje deed ik dat dan ook niet meer, maar het was wel mijn lievelingsoom, waarschijnlijk omdat hij tenminste tegen me praatte. Hij kan ook zo'n praakwaterval zijn,